



WARSZTATY EDUKACJI MIĘDZYKULTUROWEJ DLA STUDENTEK I STUDENTÓW

Struktura dokumentu

1. Kontekst projektu „Między Innymi”
2. Koncepcja warsztatów
3. Warunki uczestnictwa uczelni w projekcie
4. Kompetencje rozwijane przez studentów i studentki
5. Korzyści dla uczelni biorącej udział w projekcie
6. Noty o organizatorach
7. Kontakt

Nowość!

Możliwość realizacji warsztatów on-line!

Kontekst projektu „Między Innymi”

Dzisiejszy świat wypełniają różnorodność, mobilność i zmiana. Podróże, emigracja zarobkowa, studia za granicą, kontakt z imigrantami, praca w międzynarodowych korporacjach, rosnące możliwości uczestniczenia w praktykach, stażach czy projektach międzykulturowych – wszystko to sprawia, że kompetencje międzykulturowe, rozumiane jako połączenie wiedzy nt. różnic kulturowych i ich wpływu na zachowanie, umiejętności nawiązywania i budowania pozytywnych relacji międzykulturowych, jak również postawa tolerancji dla niejednoznaczności i inności oraz ciekawość poznawcza stają się coraz bardziej pożądane. Jednocześnie wizja Europy i Europejczyka przyszłości nakreślona w dokumencie **„EUROPA 2020. Strategia na rzecz inteligentnego i zrównoważonego rozwoju sprzyjającego włączeniu społecznemu”**¹ pokazuje, że aby sprostać wymogom szybko zmieniającego się świata i rynku pracy, od młodych ludzi wymagane będą elastyczność, mobilność, ciągle podnoszenie własnych kwalifikacji i rozwój kompetencji.

¹ http://ec.europa.eu/europe2020/index_pl.htm

Fundacja Rozwoju Systemu Edukacji - Narodowa Agencja Programu Erasmus+ oraz **Polsko-Niemiecka Współpraca Młodzieży** przedstawiają, opracowany wspólnie, cykl warsztatów edukacji międzykulturowej dla studentek i studentów pedagogiki i kierunków pokrewnych.

Jest to pierwszy w Polsce, **innowacyjny projekt edukacyjny łączący w sobie założenia, podejście i metody edukacji pozaformalnej z edukacją formalną**, jak również pierwszy wspólny projekt realizowany przez największe i najbardziej doświadczone w Polsce instytucje wspierające realizację projektów międzykulturowych: **Fundację Rozwoju Systemu Edukacji i Polsko-Niemiecką Współpracę Młodzieży**. Projekt ten cieszy się już od 10 lat dużym zainteresowaniem wielu polskich uczelni.

Koncepcja warsztatów

Koncepcja warsztatów została przygotowana przez Zespół Trenerski projektu „Między Innymi” składający się z doświadczonych trenerek i trenerów, coachów oraz psycholożek i psychologów międzykulturowych, mających wieloletnią praktykę w pracy z młodzieżą z Polski i z zagranicy, jak również osobiste doświadczenia życia i pracy w innej kulturze (profile osób prowadzących znajdują się na stronie projektu: www.miedzyinnymi.org.pl/trenerzy/).

Koncepcja jest rezultatem wieloletnich doświadczeń szkoleniowych członkiń i członków zespołu, a także analizy najnowszych trendów w edukacji formalnej i pozaformalnej oraz dokumentów Komisji Europejskiej dotyczących strategii rozwoju Europy.

Cel ogólny warsztatów:

- rozwinięcie przez studentki i studentów kompetencji międzykulturowej rozumianej jako:
 - wiedza dotycząca różnic kulturowych i ich wpływu na zachowanie
 - umiejętność nawiązywania i budowania pozytywnych relacji międzykulturowych
 - postawa tolerancji dla niejednoznaczności i inności oraz ciekawość poznawcza
- przygotowanie studentek i studentów pedagogiki oraz kierunków pokrewnych do roli multiplikatorów wiedzy i postaw związanych z edukacją międzykulturową wśród różnych grup dzieci i młodzieży.

Warsztaty prowadzone są **metodami edukacji pozaformalnej**, dzięki którym osoby uczestniczące mogą w bezpiecznej przestrzeni uczyć się w oparciu o doświadczenie i towarzyszącą mu refleksję. Wśród metod znajdują się m.in.: praca w mniejszych grupach czy parach, symulacje, dyskusje, gry, prezentacje czy analiza filmów.

Profil uczestniczek i uczestników: studentki i studenci pedagogiki i kierunków ze specjalizacją nauczycielską, animacji i kultury oraz resocjalizacji i andragogiki, czyli osoby, które w przyszłości mogą pracować z dziećmi i/lub dorosłymi obcokrajowcami, czy z Polakami pracującymi na styku kultur.

Struktura warsztatów ma charakter modułowy, pozwalający na komponowanie i dostosowanie programu warsztatów do potrzeb i zainteresowań osób biorących w nich udział. Składa się na nią ośmiogodzinny „moduł podstawowy” (baza dla dalszych warsztatów) oraz „moduły komplementarne” poszerzające i ugruntowujące wiedzę o kolejne aspekty i zagadnienia związane z edukacją międzykulturową. Każdy warsztat prowadzony jest przez parę trenerską.

Moduł podstawowy	
Wstęp do edukacji międzykulturowej:	
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Wyjaśnienie pojęć takich jak „kultura”, „wielokulturowość” „międzykulturowość” i „edukacja międzykulturowa” ▪ Zrozumienie zjawisk występujących na styku kultur takich jak: różnice międzykulturowe, stereotypy czy uprzedzenia oraz poznanie strategii radzenia sobie z nimi ▪ Poznanie możliwości realizacji projektów międzykulturowych z wykorzystaniem środków Polsko-Niemieckiej Współpracy Młodzieży i programu „Erasmus+ Młodzież” 	
Czas trwania: 8 godzin dydaktycznych	
Uwaga! Uczestnictwo w module podstawowym <u>jest warunkiem koniecznym</u> do skorzystania z oferty modułów komplementarnych.	
Moduły komplementarne	
<p style="text-align: center;">W międzykulturowej klasie – rozwijanie kompetencji osób pracujących z młodzieżą szkolną:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Poznanie specyfiki pracy w międzykulturowej klasie ▪ Pokazanie roli nauczycielki/a jako „doceniającej/go i uwrażliwiającej/go na różnorodność” ▪ Rozwijanie umiejętności koniecznych do pracy z dziećmi migrantów i migrantek oraz dziećmi polskimi powracającymi z migracji 	<p style="text-align: center;">Stereotypy – wpływ na relacje międzykulturowe:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Zdobywanie wiedzy na temat tego czym są, jak powstają i czym cechują się stereotypy ▪ Analiza roli stereotypów w życiu człowieka oraz sposobów przeciwdziałania ich negatywnym konsekwencjom ▪ Omówienie różnicy między stereotypem, uprzedzeniem i dyskryminacją

<ul style="list-style-type: none"> ▪ Analiza najbardziej typowych trudności pojawiających się w międzykulturowej klasie oraz strategii zapobiegania im/radzenia sobie z nimi ▪ Szersze omówienie możliwości realizacji projektów międzykulturowych z wykorzystaniem środków Polsko-Niemieckiej Współpracy Młodzieży oraz programu Erasmus+ <p>Czas trwania: 8 godzin dydaktycznych</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Pokazanie procesu przejścia od stereotypu do uprzedzenia, a następnie do dyskryminacji w relacjach międzykulturowych ▪ Poznanie sposobów zapobiegania stereotypom, uprzedzeniom i dyskryminacji w relacjach międzykulturowych <p>Czas trwania: 8 godzin dydaktycznych</p>
<p style="text-align: center;">Praca w zespole międzykulturowym:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Analiza specyfiki pracy w zespole międzykulturowym ▪ Pogłębienie wiedzy nt. wymiarów kultury, stereotypów i uprzedzeń oraz zrozumienie ich wpływu na współpracę międzykulturową ▪ Doskonalenie umiejętności radzenia sobie z nieporozumieniami i trudnymi sytuacjami występującymi podczas współpracy w zespole międzykulturowym ▪ Poznanie korzyści wynikających z różnorodności zespołu międzykulturowego <p>Czas trwania: 8 godzin dydaktycznych</p>	<p style="text-align: center;">Komunikacja międzykulturowa:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Rozwijanie umiejętności efektywnej komunikacji w różnych kontekstach międzykulturowych (edukacyjnym, zawodowym, prywatnym) ▪ Pogłębienie wiedzy nt. wymiarów kultury, stereotypów i uprzedzeń oraz zrozumienie ich wpływu na współpracę międzykulturową ▪ Zrozumienie i pogłębienie umiejętności analizowania wartości, norm i zachowań występujących w różnych kulturach ▪ Doskonalenie umiejętności odczytywania komunikatów zgodnie z obowiązującym w danej kulturze kodem komunikacyjnym ▪ Doskonalenie umiejętności radzenia sobie z nieporozumieniami i trudnymi sytuacjami w różnych kontekstach międzykulturowych <p>Czas trwania: 8 godzin dydaktycznych</p>

Ewaluacja warsztatów

Każdorazowo po zakończeniu modułu zajęcia są ewaluowane przez studentki/ów oraz przez osoby prowadzące warsztaty. **Celem ewaluacji jest utrzymywanie wysokiej jakości realizowanych warsztatów**, jak również wypracowanie rekomendacji służących zmianie/lepszeemu dostosowaniu programu i metodyki do potrzeb uczestników i uczestniczek.

Po zakończeniu roku akademickiego powstaje ewaluacja zbiorcza, w efekcie której zostają wypracowane i spisane rekomendacje dotyczące dalszego rozwoju projektu.

Warunki uczestnictwa uczelni w projekcie

- **uczelnia nie ponosi kosztów prowadzenia zajęć** – wynagrodzenie osób prowadzących zapewnione jest przez instytucje koordynujące projekt – FRSE i PNWM;
- uczelnia we współpracy z prowadzącymi uzgadnia termin zajęć;
- uczelnia zapewnia promocję projektu wśród swoich studentek i studentów;
- uczelnia organizuje grupę liczącą **nie mniej niż 15 i nie więcej niż 25 osób** – w systemie stacjonarnym lub **nie mniej niż 10 i nie więcej niż 20 osób** w systemie on-line.
- jeśli grupa będzie liczyła **mniej niż 15/10 osób**, to **obowiązkiem uczelni** jest poinformować o tym koordynatorkę projektu na **minimum 2 tygodnie przed** datą realizacji warsztatów.
- uczelnia udostępnia salę do prowadzenia warsztatów stacjonarnych (taką, w której grupa może usiąść w kręgu oraz istnieje możliwość wyniesienia stołów) oraz – w porozumieniu z prowadzącymi – sprzęt i potrzebne materiały (np. rzutnik, ekran, flipchart, papier do flipchartu, tablica suchościeralna);
- uczelnia we współpracy z prowadzącymi uzgadnia formę i termin zaliczenia zajęć (preferowana forma to zaliczenie, bez wystawiania ocen);
- **udział w warsztatach ma charakter dobrowolny** - studenci i studentki sami/same decydują czy chcą się zapisać na zajęcia;
- studenci i studentki z co najmniej tygodniowym wyprzedzeniem otrzymają od uczelni informację o warsztatowym charakterze zajęć (prowadzonych metodami aktywnymi) oraz ich tematyce;
- szczegółowe warunki uczestnictwa w projekcie ustalone zostaną pomiędzy Fundacją Rozwoju Systemu Edukacji, Polsko-Niemiecką Współpracą Młodzieży a uczelnią biorącą udział w projekcie.

Warsztaty on-line

W związku z sytuacją epidemiczną wywołaną COVID-19 oferta została poszerzona o możliwość realizacji warsztatów w trybie on-line. Zajęcia on-line prowadzone są metodami aktywnymi, przy wykorzystaniu platformy ZOOM i innych interaktywnych narzędzi pracy na odległość. Zajęcia obejmują pracę w grupach, dyskusje, analizę materiałów filmowych oraz graficznych, wspólne doświadczenia. Kilka dni przed warsztatami wysyłamy osobom uczestniczącym przewodnik dotyczący metodyki pracy na odległość, narzędzi, sprzyjających warunków do pracy, itp. Wszystkie instrukcje do ćwiczeń i materiały do pracy umieszczamy na Google Classroom, co ułatwia komunikację, także w przypadku problemów technicznych. 16 godzin warsztatów rozkładamy najczęściej na dwa dni, choć możliwe są także inne opcje czasowe.

W semestrze wiosennym roku akademickiego 2019/2020 w ramach projektu **Między Innymi przeprowadzono 12 dwudniowych warsztatów w systemie on-line**. Pomimo początkowych obaw związanych z pracą zdalną, wszystkie osoby uczestniczące w warsztatach były wdzięczne za możliwość wspólnej pracy i rozwoju kompetencji międzykulturowych. Metody przez nas zaproponowane zostały ocenione jako skuteczne i angażujące.

Kompetencje rozwijane przez osoby biorące udział w warsztatach

Wiedza	<ul style="list-style-type: none">▪ Poznanie i zrozumienie idei oraz celu edukacji międzykulturowej▪ Poznanie idei i wartości edukacji pozaformalnej oraz warsztatowych metod pracy▪ Poznanie i zrozumienie najważniejszych pojęć związanych z edukacją międzykulturową▪ Poznanie zjawisk występujących na styku kultur, zrozumienie ich wpływu na współpracę międzykulturową oraz poznanie strategii radzenia sobie z nimi▪ Pogłębienie wiedzy dotyczącej własnych uwarunkowań kulturowych oraz ich wpływu na postrzeganie świata i zachowanie▪ Zwiększenie poziomu wiedzy na temat możliwych nieporozumień w komunikacji międzykulturowej i strategii radzenia sobie z nimi▪ Poznanie możliwości realizacji projektów międzykulturowych z wykorzystaniem środków Polsko-Niemieckiej Współpracy Młodzieży oraz programu Erasmus+ Młodzież
---------------	--

Umiejętności	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Umiejętność opisywania i wyjaśniania procesów kulturowych ▪ Umiejętność nawiązywania i budowania pozytywnych relacji międzykulturowych ▪ Umiejętność dostosowania swojego zachowania do kontekstu kulturowego, zdolność radzenia sobie w sytuacjach niejednoznacznych ▪ Rozwinięcie umiejętności efektywnej komunikacji w różnych kontekstach międzykulturowych (edukacyjnym, zawodowym, prywatnym) ▪ Zrozumienie i pogłębienie umiejętności analizowania wartości, norm i zachowań ▪ Doskonalenie umiejętności radzenia sobie z nieporozumieniami i trudnymi sytuacjami w różnych kontekstach międzykulturowych ▪ Zdolność krytycznej refleksji dotyczącej m.in. własnych stereotypowych konstrukcji rzeczywistości ▪ Umiejętność efektywnej pracy pedagogicznej w szkole oraz klasie międzykulturowej
Postawy	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Świadomość istnienia różnic kulturowych ▪ Uwrażliwienie na różnorodność kulturową ▪ Postrzeganie różnorodności jako potencjału ▪ Otwarta postawa wobec innych kultur ▪ Akceptacja odmiennych punktów widzenia

Korzyści dla uczelni biorącej udział w projekcie

Uczelnie, które zdecydują się na udział w warsztatach:

- zwiększą swoją przewagę konkurencyjną nad innymi uczelniami poprzez **urozmaicenie oferty edukacyjnej** oraz dostosowanie jej do **strategii „EUROPA 2020. Strategia na rzecz inteligentnego i zrównoważonego rozwoju sprzyjającego włączeniu społecznemu”**, co może przyczynić się do wzrostu pozycji uczelni w rankingach;
- uatrakcyjnią swoją ofertę zajęć pod kątem merytorycznym i metodycznym, wprowadzając do programu akademickiego warsztaty prowadzone metodami edukacji pozaformalnej;
- poprzez wspieranie rozwoju kompetencji międzykulturowych u swoich studentek/ów stworzą u siebie środowisko sprzyjające uczeniu się i wymianie międzykulturowej;
- nawiążą/zintensyfikują współpracę z Fundacją Rozwoju Systemu Edukacji (FRSE), co w przyszłości może zaowocować dalszymi zaproszeniami na szkolenia, konferencje oraz staże;

- nawiążą/zintensyfikują współpracę z Polsko-Niemiecką Współpracą Młodzieży (PNWM), co później da im możliwość uczestniczenia w pozostałej ofercie programowej tej instytucji: szkoleniach, konferencjach, hospitacjach dla nauczycieli/ek;
- **będą miały możliwość skorzystania z oferty warsztatów bez ponoszenia kosztów prowadzenia zajęć.**

Noty o organizatorach

Fundacja Rozwoju Systemu Edukacji (FRSE) – jej głównym celem jest wspieranie działań związanych z rozwojem edukacji w Polsce. Od początku swojej działalności FRSE zajmuje się zarządzaniem europejskimi programami wspierającymi modernizację systemu oświaty. Realizowany przez Fundację program Erasmus+ oferuje wsparcie finansowe dla instytucji i organizacji działających w obszarze edukacji i szkoleń, młodzieży oraz sportu w Europie. **Erasmus+ Młodzież** to sektor realizujący działania programu Erasmus+ skierowane do młodzieży, osób z nią pracujących oraz organizacji działających na jej rzecz, a także do firm i instytucji mogących mieć wpływ na rozwój edukacji pozaformalnej. Więcej informacji na stronie: <http://erasmusplus.org.pl/mlodziez/>

Polsko-Niemiecka Współpraca Młodzieży (PNWM) - instytucja powołana w 1991 roku przez rządy Polski i Niemiec. Jej głównym celem jest finansowe i merytoryczne wspieranie dwu- i trójstronnych spotkań młodzieży, które mają za zadanie pogłębiać i ulepszać zrozumienie między młodymi ludźmi z różnych krajów. PNWM posiada status organizacji międzynarodowej. Fundusze na działalność PNWM pochodzą od rządów Rzeczypospolitej Polskiej oraz Republiki Federalnej Niemiec. Więcej informacji na stronie: www.pnwm.org.

Kontakt

Koordynatorka projektu – Elżbieta Kielak: miedzyinnymi@frse.org.pl

Program Erasmus+ – Iwo Magierski: Iwo.Magierski@frse.org.pl

Polsko-Niemiecka Współpraca Młodzieży – Jarosław Brodowski: brodowski@pnwm.org

Do tej pory współpracowaliśmy z:

- Uniwersytetem Warszawskim, Wydziałem Pedagogiki
- Uniwersytetem Warszawskim, Wydziałem Resocjalizacji



- Uniwersytetem Warszawskim, Kolegium Nauczycielskim
- Uniwersytetem Warszawskim, Wydziałem Germanistyki
- Uniwersytetem Zielonogórskim, Wydziałem Pedagogiki, Socjologii i Nauk o Zdrowiu
- Uniwersytetem im. Adama Mickiewicza w Poznaniu
- Uniwersytetem im. Kardynała Stefana Wyszyńskiego
- Uniwersytetem Marii Curie - Skłodowskiej w Lublinie
- Uniwersytetem Białostockim
- Uniwersytetem Kazimierza Wielkiego w Bydgoszczy
- Uniwersytetem Opolskim
- Uniwersytetem Techniczno – Humanistycznym w Radomiu
- Uniwersytetem Szczecińskim
- Uniwersytetem Jagiellońskim
- Uniwersytetem Warmińsko – Mazurskim
- Uniwersytetem Łódzkim
- Państwową Wyższą Szkołą Zawodową w Nysie
- Państwową Wyższą Szkołą Zawodową w Koninie
- Państwową Wyższą Szkołą Zawodową w Raciborzu
- Państwową Wyższą Szkołą Zawodową im. Jana Pawła II w Białej Podlaskiej
- Państwową Wyższą Szkołą Zawodową w Elblągu
- Państwową Wyższą Szkołą Zawodową w Tarnowie
- Państwową Wyższą Szkołą Zawodową w Tarnobrzegu
- Państwową Wyższą Szkołą Informatyki i Przedsiębiorczości w Łomży
- Wyższą Szkołą Biznesu i Przedsiębiorczości w Ostrowcu Świętokrzyskim
- Wyższą Szkołą Bankową w Gdańsku
- Wyższą Szkołą Bankową we Wrocławiu
- Chrześcijańską Akademią Teologiczną w Warszawie
- Pedagogium w Warszawie
- Akademią Pedagogiki Specjalnej w Warszawie
- Uniwersytetem SWPS
- Europejską Akademią Dyplomacji
- Wyższą Szkołą Humanistyczno – Ekonomiczną we Włocławku